

NEED ELEMENT OF PROJECT

THESIS IN ARCHITECTURE METROPOLITAN POLICE BUREAU
KING MONKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY

ความต้องการ	ความต้องการด้านความปลอดภัย	ความต้องการด้านความสะดวกสบาย	ความต้องการด้านความสวยงาม	ความต้องการด้านความคุ้มค่า	ความต้องการด้านความยั่งยืน
พื้นที่จอดรถ	ความปลอดภัย	ความสะดวกสบาย	ความสวยงาม	ความคุ้มค่า	ความยั่งยืน
พื้นที่ใช้สอย	ความปลอดภัย	ความสะดวกสบาย	ความสวยงาม	ความคุ้มค่า	ความยั่งยืน
พื้นที่พักผ่อน	ความปลอดภัย	ความสะดวกสบาย	ความสวยงาม	ความคุ้มค่า	ความยั่งยืน
พื้นที่ออกกำลังกาย	ความปลอดภัย	ความสะดวกสบาย	ความสวยงาม	ความคุ้มค่า	ความยั่งยืน
พื้นที่จอดรถจักรยาน	ความปลอดภัย	ความสะดวกสบาย	ความสวยงาม	ความคุ้มค่า	ความยั่งยืน

USER BEHAVIOR

THESIS IN ARCHITECTURE METROPOLITAN POLICE BUREAU
KING MONKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY

DEFINE USER

เป็นผู้ใช้บริการ
ด้านความปลอดภัย
ด้านความสะดวกสบาย
ด้านความสวยงาม
(จำนวน 10 คน)

เป็นผู้ใช้บริการ
ด้านความปลอดภัย
ด้านความสะดวกสบาย
ด้านความสวยงาม
(จำนวน 10 คน)

เป็นผู้ใช้บริการ
ด้านความปลอดภัย
ด้านความสะดวกสบาย
ด้านความสวยงาม
(จำนวน 10 คน)

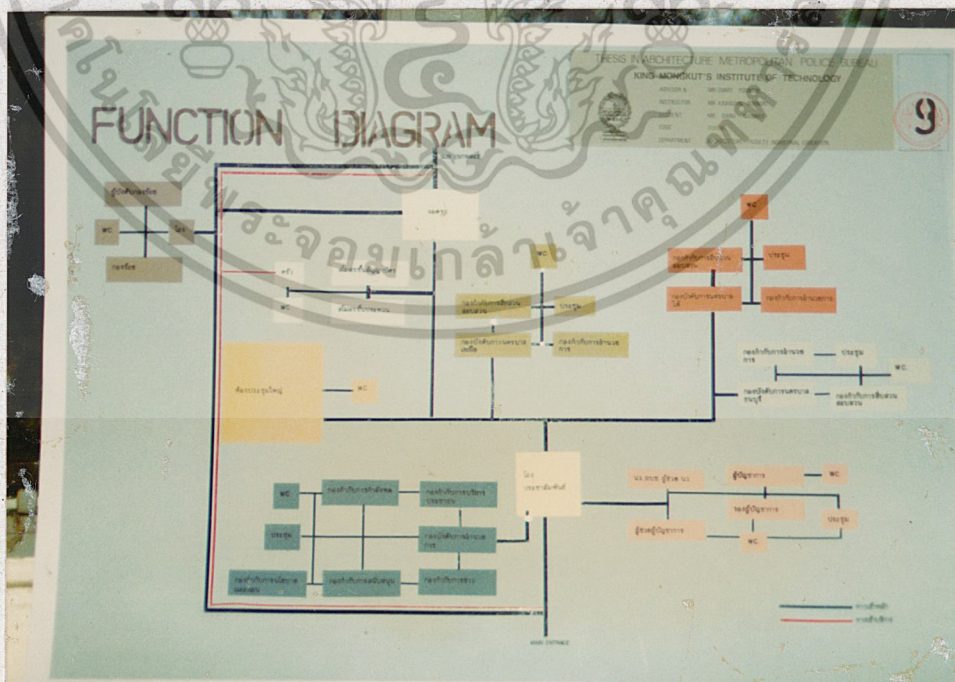
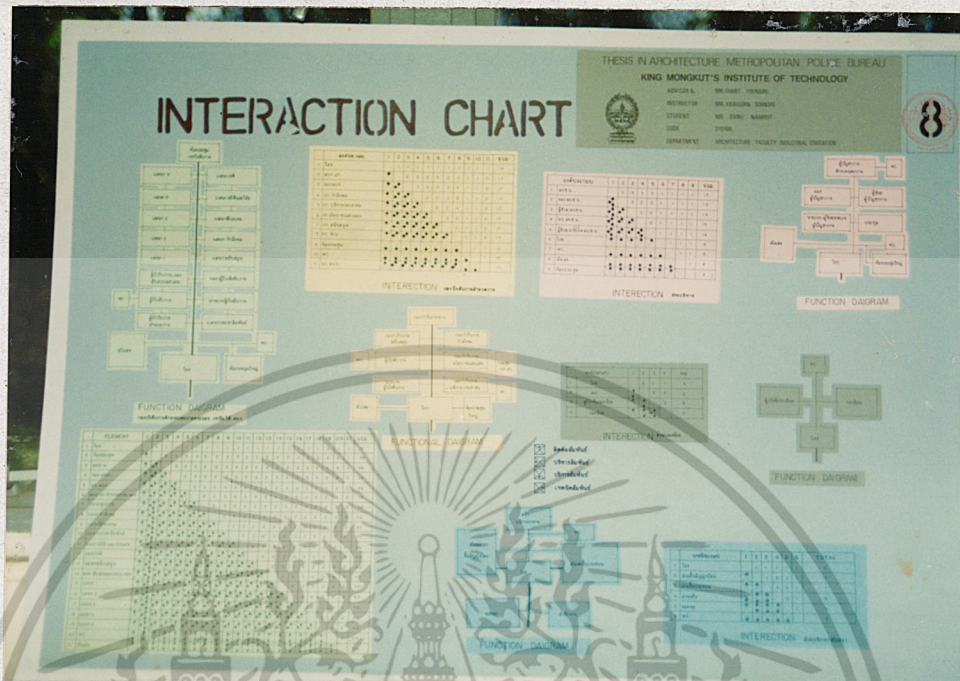
เป็นผู้ใช้บริการ
ด้านความปลอดภัย
ด้านความสะดวกสบาย
ด้านความสวยงาม
(จำนวน 10 คน)

USER BEHAVIOR

DEFINE USERS	08:00 - 09:00	09:00 - 10:00	10:00 - 11:00	11:00 - 12:00
ตำรวจจราจร	ใช้พื้นที่จอดรถ	ใช้พื้นที่ใช้สอย	ใช้พื้นที่พักผ่อน	ใช้พื้นที่ออกกำลังกาย
ตำรวจจราจร	ใช้พื้นที่จอดรถ	ใช้พื้นที่ใช้สอย	ใช้พื้นที่พักผ่อน	ใช้พื้นที่ออกกำลังกาย
ตำรวจจราจร	ใช้พื้นที่จอดรถ	ใช้พื้นที่ใช้สอย	ใช้พื้นที่พักผ่อน	ใช้พื้นที่ออกกำลังกาย
ตำรวจจราจร	ใช้พื้นที่จอดรถ	ใช้พื้นที่ใช้สอย	ใช้พื้นที่พักผ่อน	ใช้พื้นที่ออกกำลังกาย

METROPOLITAN POLICE BUREAU

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีครานำไปใช้

SITE STUDY

THESIS IN ARCHITECTURE METROPOLITAN POLICE BUREAU
KING MONKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY

AUTHOR : MR. NARIT PONGKOL
INSTRUCTOR : MR. KANOKA SONGKAT
SUBJECT : ARCHITECTURE
SEMESTER : ARCHITECTURE FACULTY NATIONAL EDUCATION

10

พื้นที่บริเวณรอบสถานีรถไฟ
สถานีรถไฟกรุงเทพ (หัวลำโพง)

พื้นที่บริเวณรอบสถานีรถไฟ
สถานีรถไฟกรุงเทพ (หัวลำโพง)

SITE LOCATION

THESIS IN ARCHITECTURE METROPOLITAN POLICE BUREAU
KING MONKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY

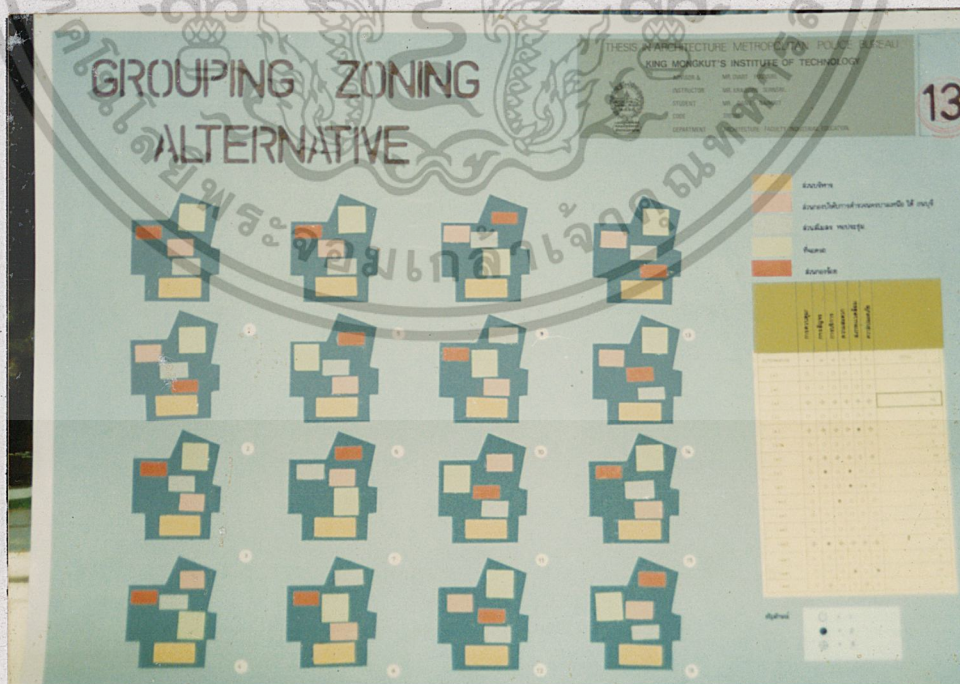
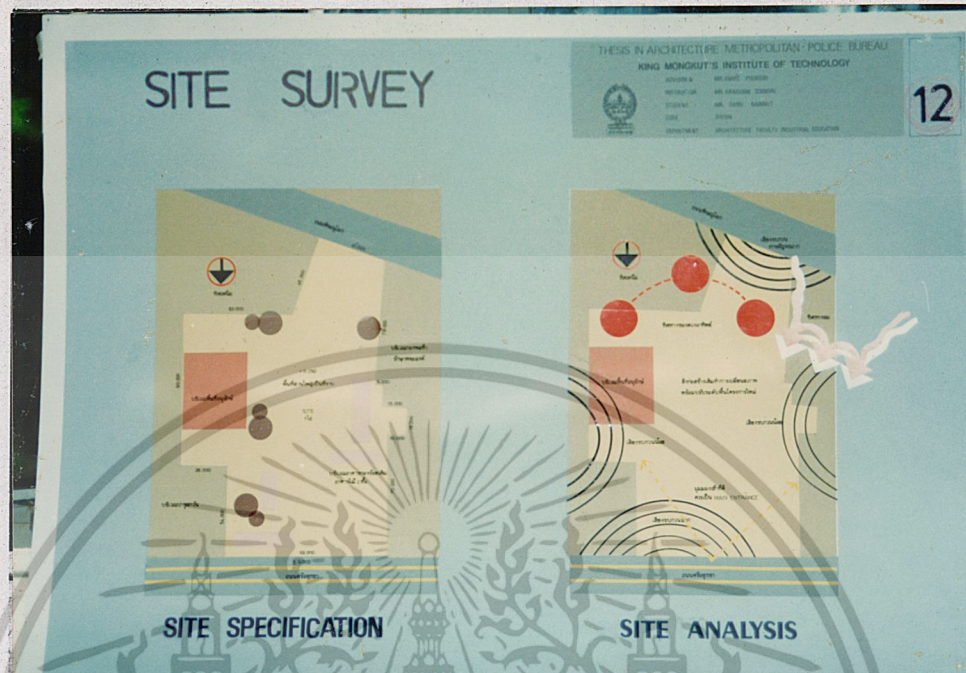
AUTHOR : MR. NARIT PONGKOL
INSTRUCTOR : MR. KANOKA SONGKAT
SUBJECT : ARCHITECTURE
SEMESTER : ARCHITECTURE FACULTY NATIONAL EDUCATION

11

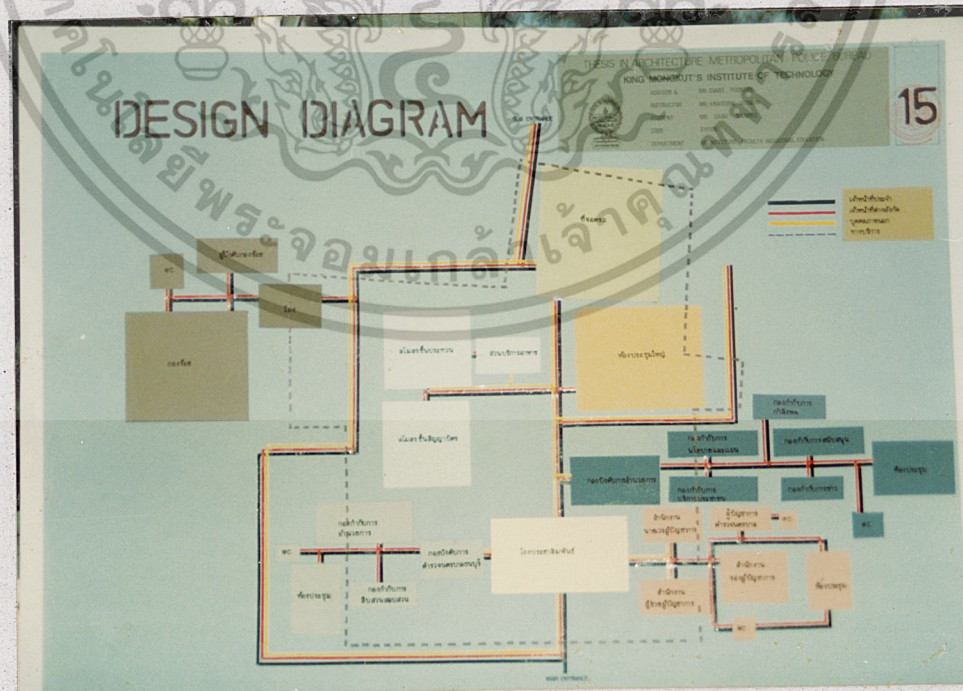
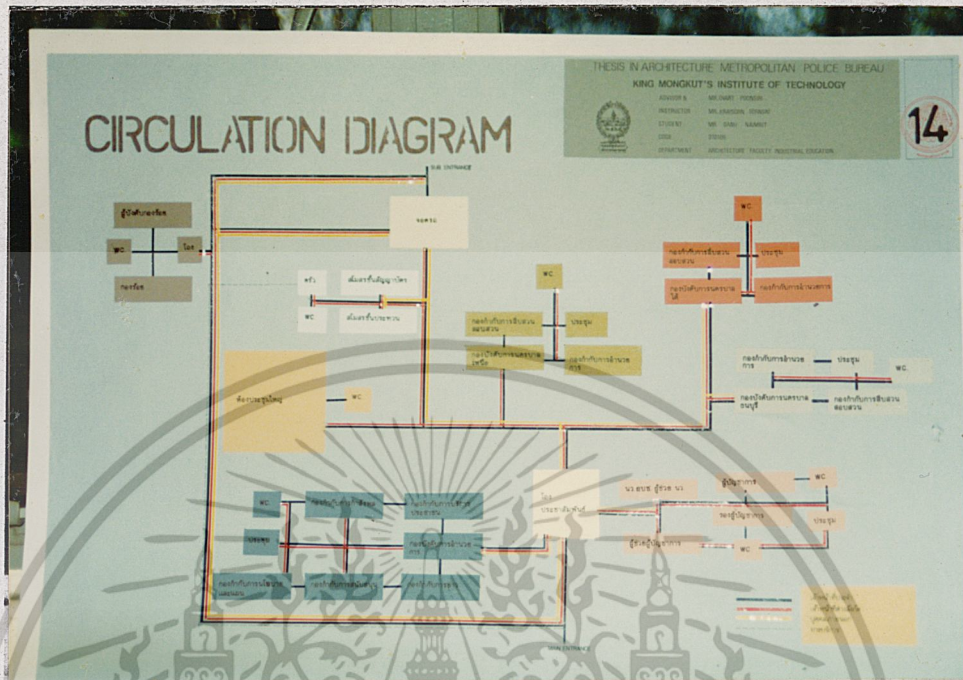
พื้นที่บริเวณรอบสถานีรถไฟ
สถานีรถไฟกรุงเทพ (หัวลำโพง)

พื้นที่บริเวณรอบสถานีรถไฟ
สถานีรถไฟกรุงเทพ (หัวลำโพง)

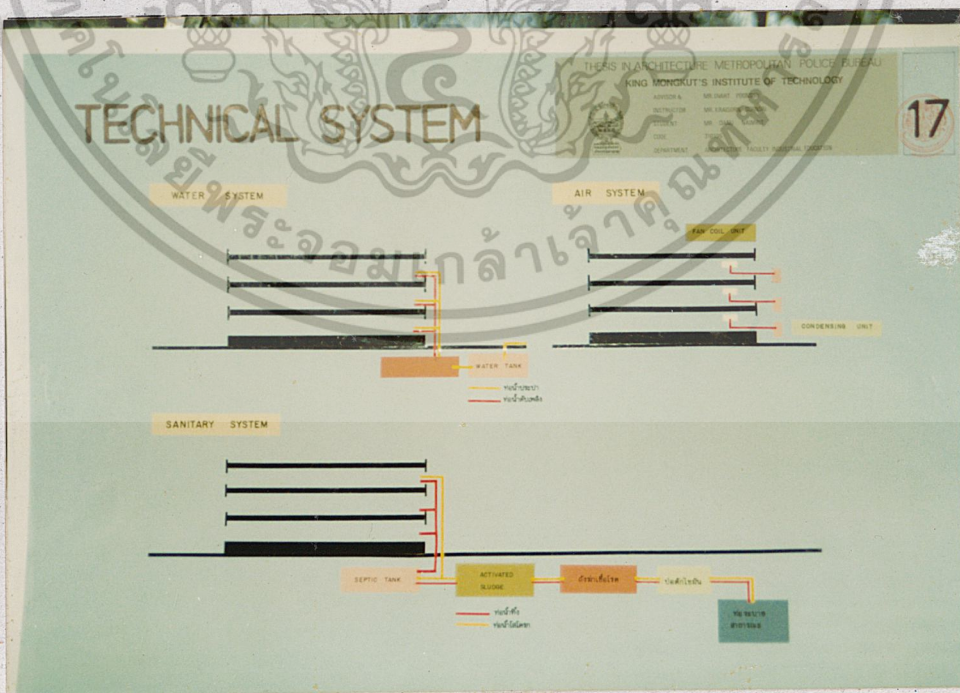
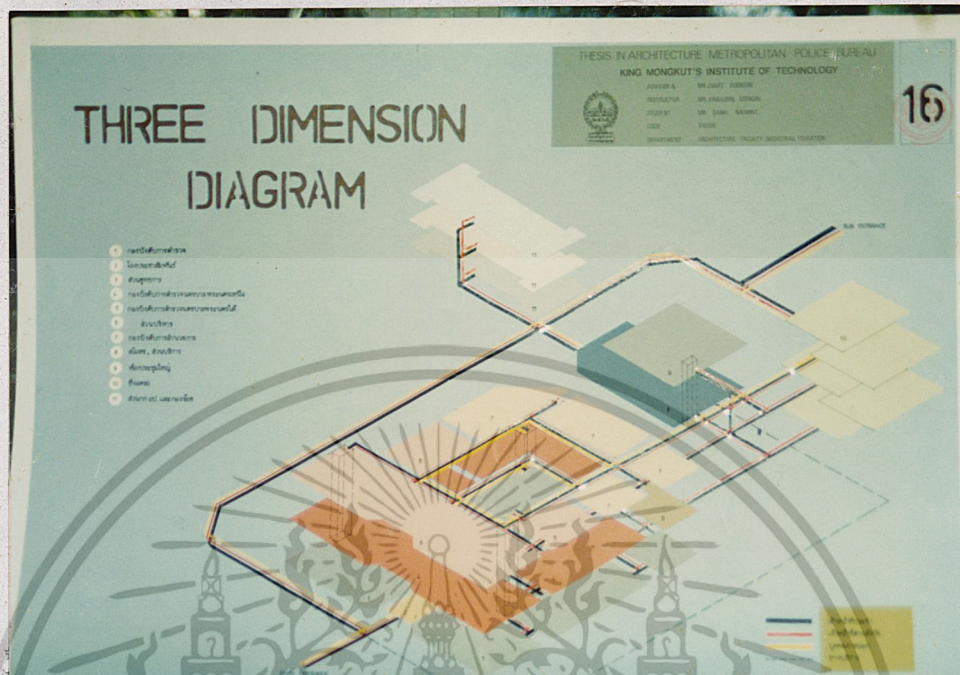
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

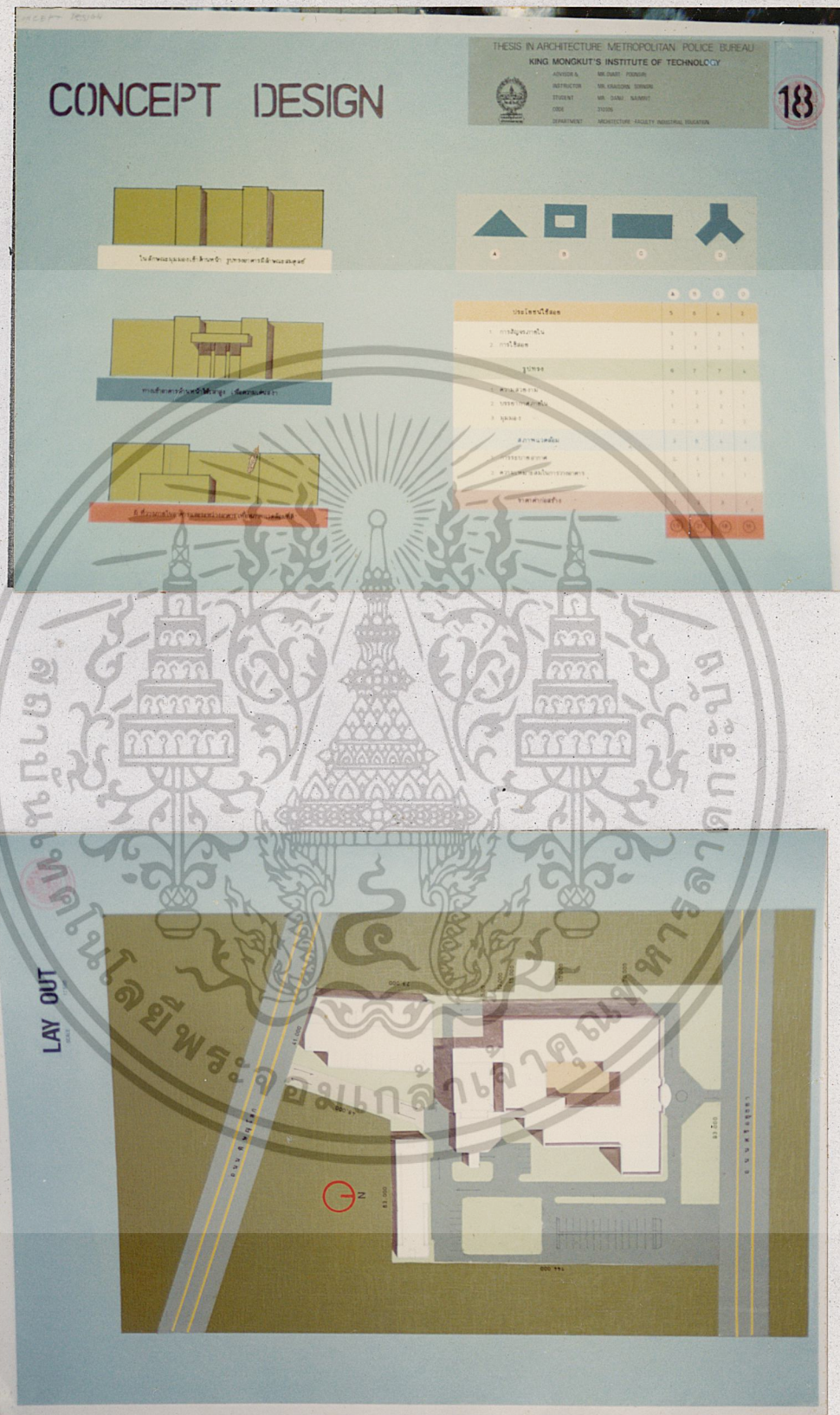
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรนำมาไปใช้

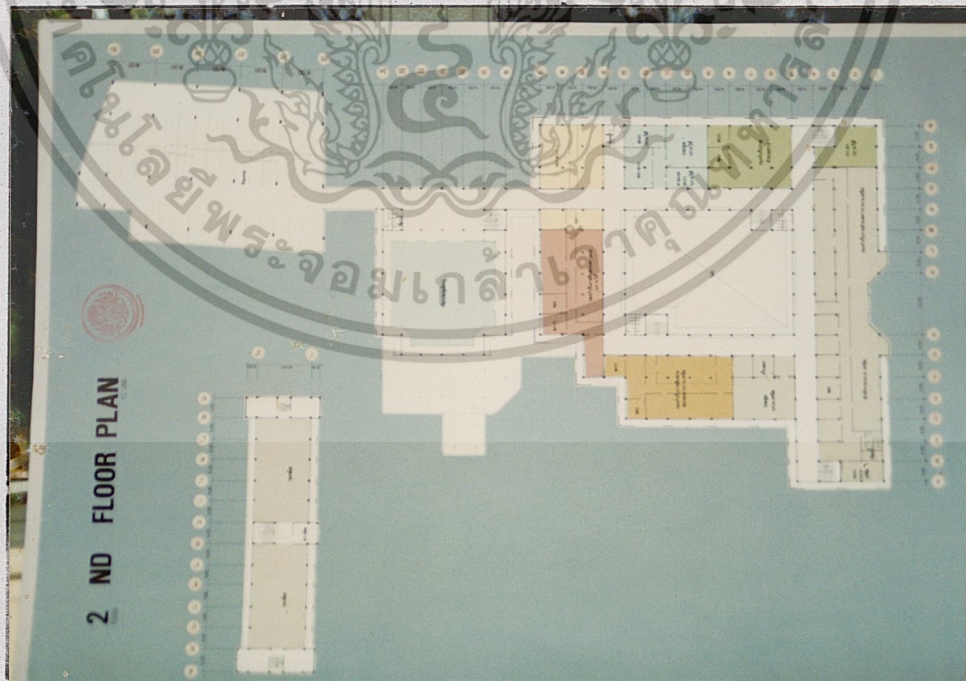
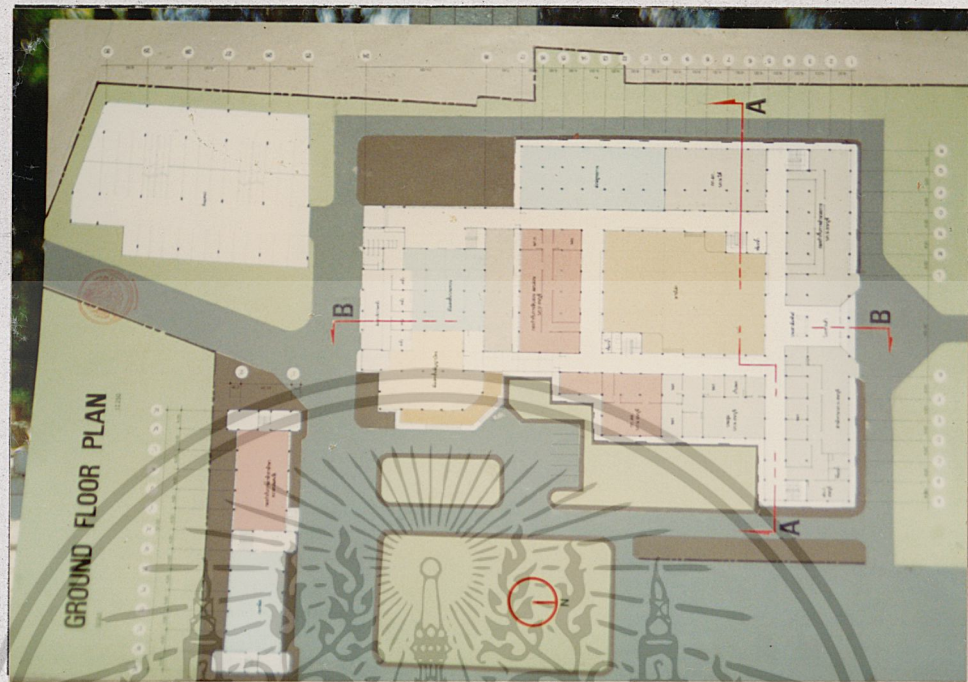
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรนำไปใช้

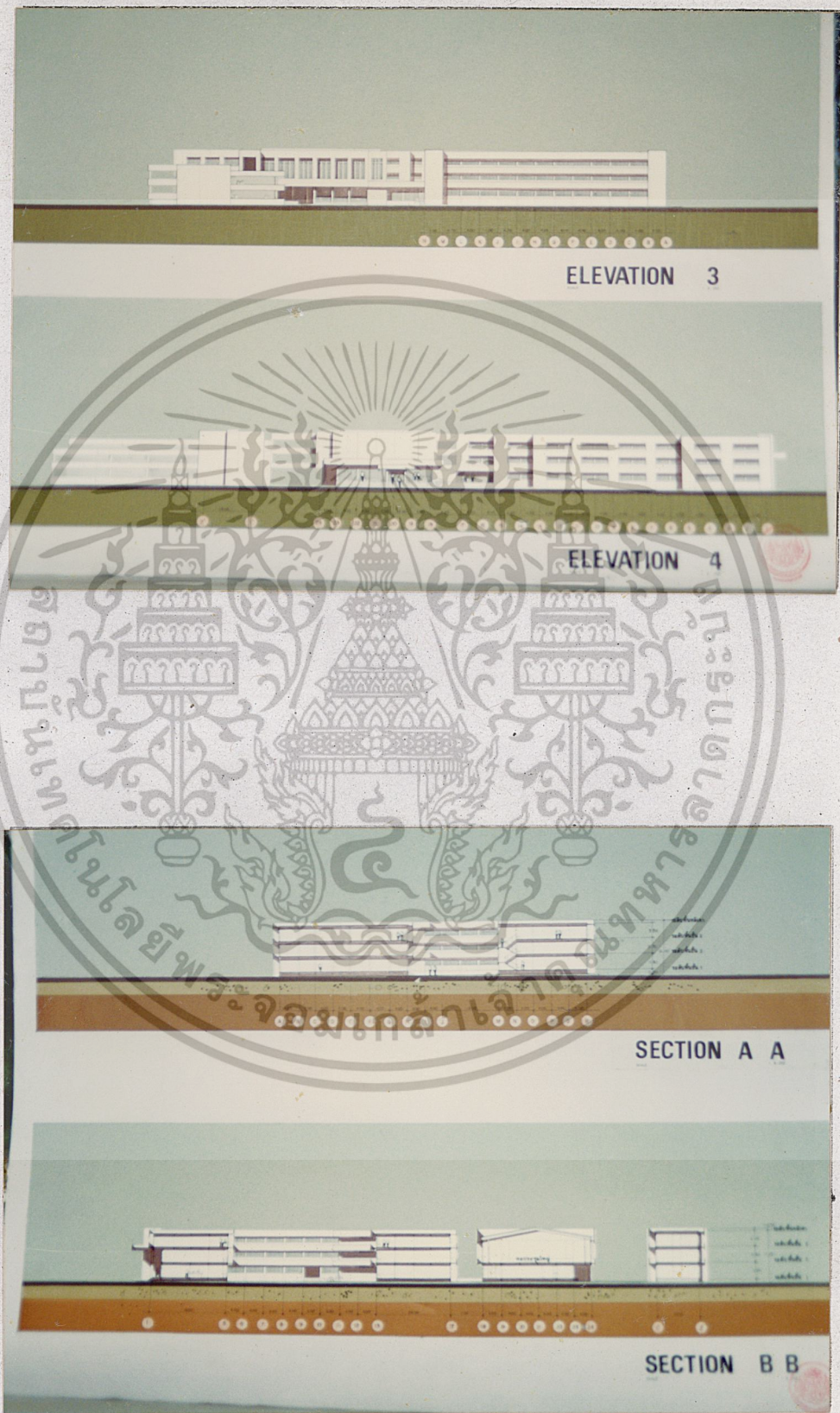
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่จำกัดทุกสิ่งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

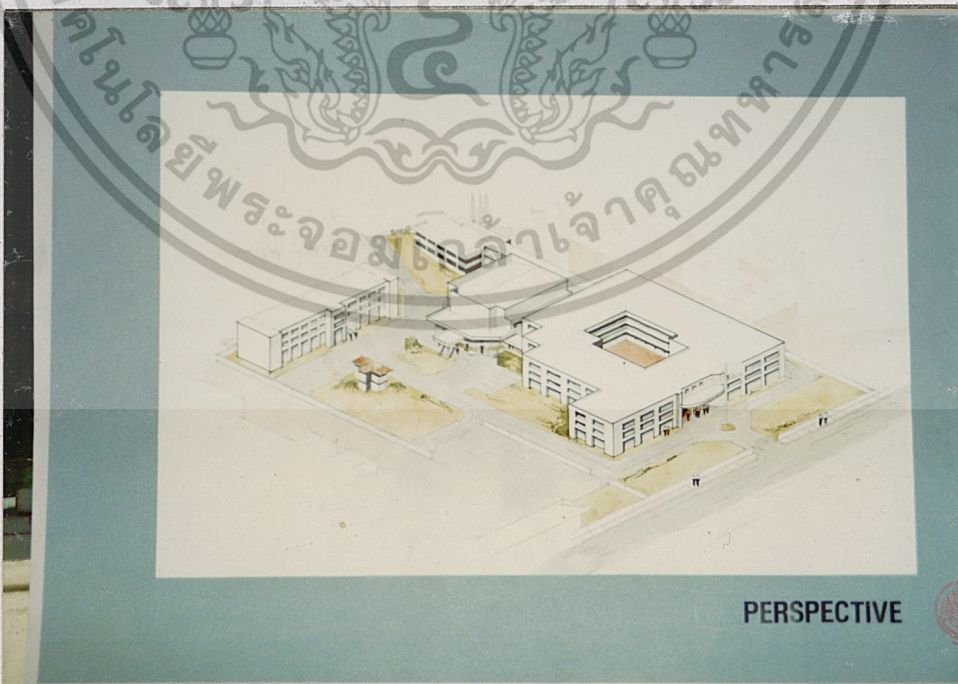
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

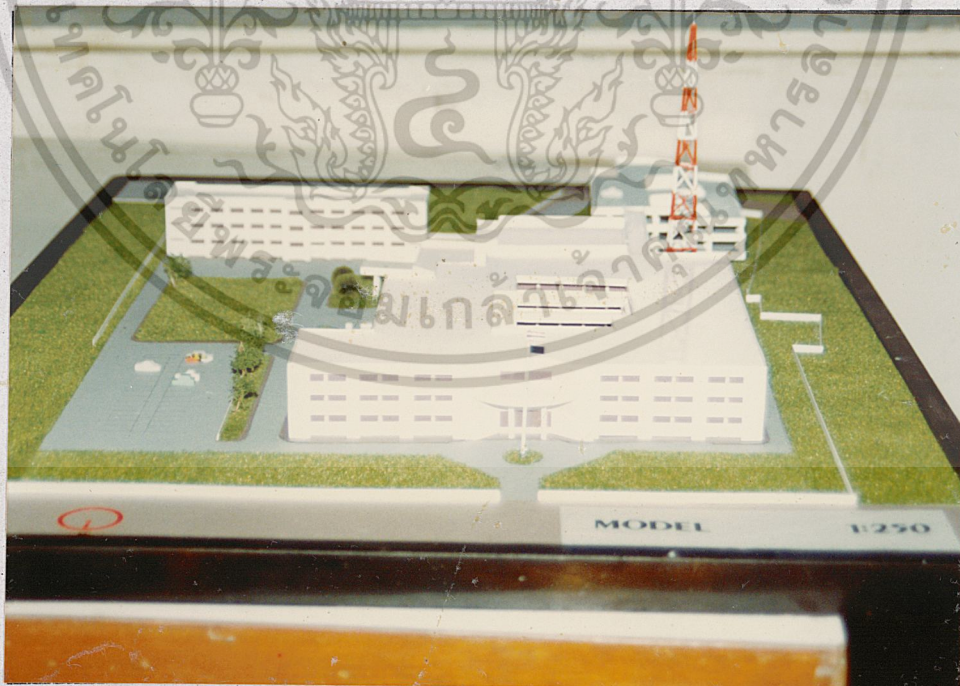
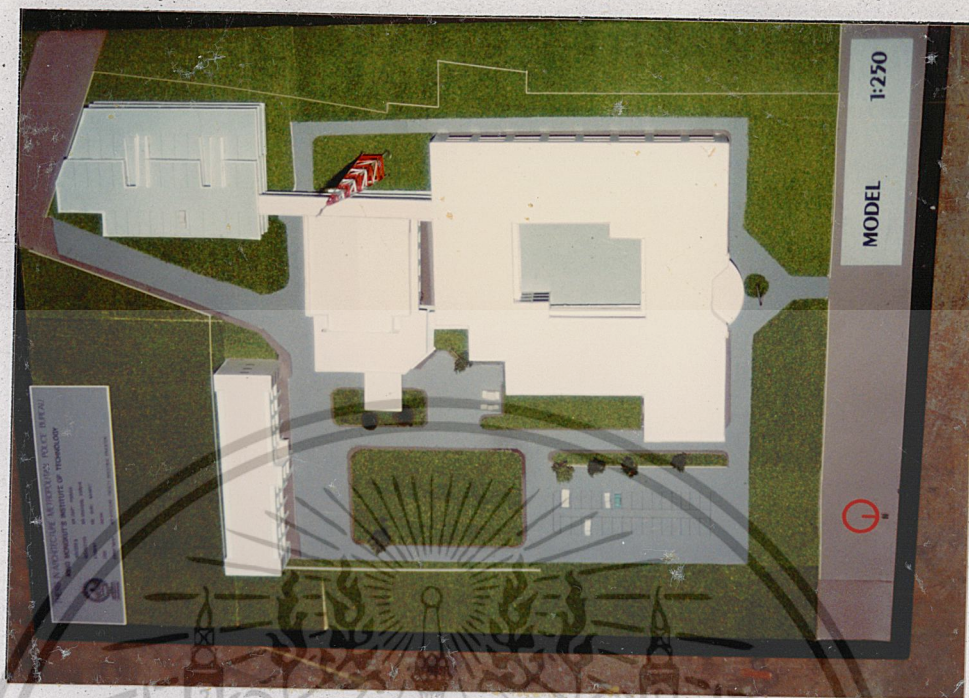
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และ ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปการวิจัยและเสนอแนะ

๖.๑ สรุปผลการวิจัย

วิทยานิพนธ์ อากาศที่ทำการ กองบัญชาการตำรวจนครบาล เป็นที่ทำงานเกี่ยวกับศูนย์ควบคุมการปฏิบัติงานทางด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยทั้งทางด้านการป้องกันและปราบปรามของกรมตำรวจในเขตนครหลวง และการวิเคราะห์ข้อมูลจากจำนวนผู้ใช้เกี่ยวข้องกับโครงการผู้จัดทำศึกษาโดยการสังเกตและการทำข้อมูลจากตำรวจและบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยการสอบถาม เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมที่แท้จริงของผู้ใช้ทั้งหมด อีกทั้งการศึกษาผู้ใช้และสาเหตุของปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับอาคารเดิม โดยการศึกษา ค้นคว้า และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำไปสู่การออกแบบและประมวลแนวความคิดในการออกแบบโครงการ ซึ่งผู้จัดทำใช้เวลาตามความเหมาะสมของเวลา และพื้นฐานความรู้ที่พึงจะศึกษา ซึ่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้อาจจะมีขอบบ่งอยู่หลายประการหรือต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมในบางส่วน ซึ่งไม่สามารถศึกษาได้ในส่วนที่เป็นความลับได้

โครงการอาคารที่ทำการ กองบัญชาการตำรวจนครบาล เมื่อได้ทำการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ตามกระบวนการออกแบบแล้วพอที่จะสรุปได้ดังนี้

ลักษณะทางสถาปัตยกรรม

ตัวอาคารมีลักษณะรูปทรงพื้นฐานเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสมีลานโล่งภายใน เพื่อนำเอาธรรมชาติเข้ามาช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีและช่วยให้เกิดความประหยัดพลังงานอีกด้วย อาคารจตุรตแฉกออกจากตัวอาคารที่ทำการ โดยอยู่บริเวณด้านหลังของอาคารมีทางเชื่อมที่ติดต่อกันด้านหลังในส่วนของโรงอาหาร โครงสร้างทั่วไปเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก โครงสร้างหลังคา

TRUSS และ SLAB สถานที่ตั้งโครงการบริเวณหลังวังปารุสกวันมีถนนศรีอยุธยาผ่านด้านหน้าโครงการ และถนนพิษณุโลกอยู่ด้านหลังโครงการ ตั้งอยู่ในเขตดุสิต

พื้นที่อาคาร	๑๕๕๘.๖๐ ตารางเมตร
ที่จอดรถ	๓๐๖๐.๐๐ ตารางเมตร

๖.๒ ข้อเสนอแนะ

การทำการศึกษาทางด้านความสงบเรียบร้อยของโครงการ ที่มอบจำนวนองค์ประกอบของพื้นที่โครงการ ในอัตราส่วนที่มอบองค์ประกอบมากกว่าการรองรับของพื้นที่เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการ และมีข้อกำหนดต่างๆมาก เป็นสิ่งที่ต้องศึกษาเข้าใจโดยละเอียด ทั้งระบบการทำงาน และพฤติกรรมของผู้ใช้โครงการแต่ละประเภทเพื่อนำไปสู่ผลงานการออกแบบที่ถูกต้องและเหมาะสมกับประเภทของอาคาร จึงเป็นการยากที่จะให้การศึกษาในระยะเวลาอันสั้นนี้โดยลัดจนถึงที่สุด จึงจะมีบางส่วนที่ยังบกพร่องอยู่ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

การเสริมสร้างแนวความคิดในการออกแบบโครงการอาคารที่ทำการกองบัญชาการ - ตำรวจนครบาล ผู้จัดทำได้พยายามที่จะให้ได้ผลงานออกมาในลักษณะที่บ่งบอกถึง CHARACTER ที่เหมาะสมกับการใช้สอยของอาคารมากที่สุด โดยให้ความรู้สึกถึงความยุติธรรม ความเที่ยงตรง ความมั่นคง ดังนั้น CHARACTER จึงไม่ควรที่จะออกมาในลักษณะของอาคารที่ทำการ เพียงอย่างเดียว แต่ควรที่จะบ่งบอกถึงการ เป็นอาคารที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

บริษัท สระมาลา. เนกิบัตติกสถา. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต.

เทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง, สถาบัน. 2531.

ประสงค์ วิทยุติ. กระทรวงพาณิชย์. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต.

เทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง, สถาบัน. 2529.

ตำรวจนครบาล. 64 ปี นครบาล. ตำรวจ, กรม. กรุงเทพฯ โรงพิมพ์เจริญผล,
2529.

ตำรวจ. สถานภาพอาชญากรรมในประเทศไทย พ.ศ. 2530. ตำรวจ, กรม.
กองวิจัยและวางแผน. กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่นกรมการปกครอง,
2531.

JOHN, RICHARD MILES, NEUFERT.ARCHITECTS DATA, NEW YORK

HALSTED PRESS JOHN WILEY & SONS. INC. 1975

JOSEPH, JOHN HANDCOCK. TIME - SAVER STANDARD FOR BUILDING TYPES,

MC GRAN - HILL BOOK COMPANY, 1973

ประวัติกระทรวงมหาดไทยโดยสรุป

ระบบหรือวิธีการปกครองของไทย เมื่อครั้งสมัยเพ็ญรวมกันเป็นปึกแผ่น คือ สมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานีนั้น มีระบบการปกครองที่เรียกกันว่า " ระบบพ่อปกครองลูก " คือ ถือว่าพระเจ้าแผ่นดินเป็นเสมือนพ่อของประชาชน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับผู้ใต้ปกครองเป็นไปอย่างใกล้ชิด การปกครองระบบนี้ใช้กันตลอดสมัยกรุงสุโขทัย แต่ล่วงมาถึงสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น ระบบการปกครองได้เปลี่ยนแปลงไปตามคติศาสนาพราหมณ์ตามวัฒนธรรมแห่งอินเดีย ซึ่งไทยได้รับมาจากเขมรในขณะนั้น ซึ่งถือว่าพระเจ้าแผ่นดินเป็นสมมุติเทวราช การปกครองในลักษณะนี้ทำให้พระมหากษัตริย์มีฐานะสูงส่งและความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับพระมหากษัตริย์ได้ห่างเหินกันโดยสิ้นเชิง การบริหารราชการแผ่นดินยังไม่ได้แยกการทหารและพลเรือนออกจากกัน แต่การปกครองฝ่ายพลเรือน ได้แบ่งออกเป็น ๔ กรม ที่เรียกว่า จตุสดมภ์ ครั้นถึงสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถพระองค์ได้ทรงตั้งหน่วยราชการเพิ่มขึ้นอีก ๓ กรม คือกรมกลาโหมและกรมมหาดไทย กรมซึ่งตั้งขึ้นใหม่มีฐานะใหญ่กว่า กรมเมือง กรมวัง กรมคลัง และกรมนา คังกล่าวแล้ว เพราะหัวหน้าของกรมกลาโหมและกรมมหาดไทยเป็นข้าราชการถึงขั้นอัครมหาเสนาบดี มีอำนาจกว้างขวางคุมฝ่ายทหารและพลเรือนทั้งหมด คือ สมุหพระกลาโหมวาราชการฝ่ายทหารและควบคุมบรรดาข้าราชการทหารทั่วไป และสมุหนายกวาราชการฝ่ายพลเรือนทั้งปวง ให้คุมกรมมหาดไทยและบัญชาเสนาบดีจตุสดมภ์ ทั้งนี้ระบบการปกครองดังกล่าวได้ใช้เรื่อยมาจนถึงสมัยรัชการที่ ๕ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

๑. การจัดตั้งกระทรวงมหาดไทย เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๕

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงมองเห็นความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขระบบการบริหารราชการแผ่นดินเสียใหม่ให้เหมาะสมแก่กาลสมัย มูลเหตุสำคัญของการแก้ไขสามารถแยกออกได้เป็น ๒ ส่วนใหญ่ๆ คือ มูลเหตุภายนอก อันได้แก่ ปัญหาทางการเมืองระหว่างประเทศและความกตัญญูต่างๆ ที่ประเทศไทยได้รับในขณะนั้น โดยเฉพาะการล่าอาณานิคมของอังกฤษและฝรั่งเศส ส่วนมูลเหตุภายใน ได้แก่ ความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยของระบบการบริหารแผ่นดินแบบเก่า ปัญหาความเป็นเอกภาพของชาติ เนื่องจากควบคุมดูแลหัวเมืองไม่ทั่วถึง ปัญหาความล่าช้าของประเทศและความคับแค้นของประชาชน เนื่องจากปัญหาการขาดประสิทธิภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของงาน โดยเฉพาะความสับสนของหัวหน้าส่วนราชการต่างๆ ในการปฏิบัติงาน มีการดำเนินงานกวดขันข้อราชการประสานงานและราชการระเบียบแบบแผนอันเป็นมาตรฐานเดียวกัน รวมทั้งในเรื่องรายได้ของแผ่นดินซึ่งรัฐบาลไม่สามารถดำเนินการจัดเก็บเองได้

เพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุ พระองค์จึงได้พระบรมราชโองการประกาศตั้งกระทรวงแบบใหม่ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๔๓๕ โดยจัดสรรอำนาจและหน้าที่ความรับผิดชอบของกระทรวงให้เป็นส่วนกันนี้ คือ.-

๑. กระทรวงมหาดไทย สำหรับบังคับบัญชาหัวเมืองฝ่ายเหนือและเมืองลาว ประเทศราช
 ๒. กระทรวงกลาโหม สำหรับบังคับบัญชาหัวเมืองปักษ์ใต้และเมืองมลายู ประเทศราช
 ๓. กระทรวงการต่างประเทศ วาการเฉพาะการต่างประเทศโดยเฉพาะ
 ๔. กระทรวงวัง วาการในพระราชวังและกรมซึ่งใกล้เคียงกับราชการในพระองค์ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 ๕. กระทรวงเมือง วาการการไปรษณีย์และการบัญชีคนและรักษากนไทย
 ๖. กระทรวงเกษตราธิการ วาการเพาะปลูกและการค้าขายและการบอแร่
 ๗. กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ วาการภาษีอากรและเงินที่จะจ่ายในแผ่นดินทั้งสิ้น
 ๘. กระทรวงยุติธรรม บังคับศาลที่จะชำระความรวมทั้งแพ่ง - อาชญากรรมศาลอุทธรณ์ทั้งแผ่นดิน
 ๙. กระทรวงยุทธานุการ วาการสำหรับทหารบกและทหารเรือ
 ๑๐. กระทรวงธรรมการ บังคับบัญชาการ เกี่ยวของกับพระสงฆ์และผูบบังคับบัญชาโรงเรียนและโรงพยาบาลทั่วราชอาณาจักร
 ๑๑. กระทรวงโยธาธิการ บังคับบัญชาตรวจการก่อสร้าง ทำถนน ซุกคลองและการช่างทั่วไป รวมทั้งการไปรษณีย์โทรเลขหรือรถไฟ ซึ่งจะมีสืบไปเบื้องหน้า
 ๑๒. กระทรวงมุรธาธิการ เป็นพนักงานรักษาราชการฉุฉงน รักษาพระราชกำหนดกฎหมายและหนังสือราชการทั้งปวง
๒. การแบ่งงานกระทรวงมหาดไทย

เมื่อพิจารณาถึงหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยในประกาศแล้ว จะเห็นได้ว่ามีหน้าที่คล้ายคลึงกับกระทรวงกลาโหมอยู่มาก สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้พระยาสุรเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มหาดไทย จึงได้วางแผนปรับปรุงงานของสองกระทรวงนี้ให้เป็นส่วนสักและในที่สุดจึงได้มีพระบรมราชโองการแบ่งหน้าที่ระหว่างกระทรวงกลาโหมเสียใหม่ เมื่อ ร.ศ. ๑๑๓ (พ.ศ. ๒๔๓๗) โดยประกาศฉบับนี้ ทำให้งานปกครองของกระทรวงมหาดไทยเป็นอันแยกออกจากกันโดยเด็ดขาดจากงานของกระทรวงกลาโหม และจากนั้นสืบมากระทรวงมหาดไทยก็มีภาระในด้านการปกครองทั้งปวงภายในประเทศและมีฐานะเป็นศูนย์กลางงานของการปฏิบัติการปกครองในครั้งนั้น

ในระยะแรกสมเด็จพระยาคำรงราชานุภาพ ได้ทรงจัดแบ่งส่วนราชการของกระทรวงมหาดไทย ออกเป็น ๓ กรม คือ

๑. กรมมหาดไทยกลาง มีปลัดทูลฉลอง เป็นหัวหน้าส่วนราชการ ว่าการไต่ทั้งกระทรวง รองจากเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่เป็นพนักงานทำการทุกอย่างซึ่งมิได้แยกออกไปเป็นหน้าที่ของกรมอื่น มีปลัดบัญชี ซึ่งมีศักดิ์เป็นชั้นเจ้ากรมรองปลัดทูลฉลอง ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าพนักงานการเงิน

๒. กรมมหาดไทยฝ่ายเหนือ มีเจ้ากรมเป็นหัวหน้าส่วนราชการ มีหน้าที่คือการปราบปรามโจรผู้ร้าย กับงานที่เกี่ยวของกับชาวต่างประเทศแคภายหลังโอนอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการต่างประเทศไปเป็นของปลัดทูลฉลอง และมอบให้กรมมหาดไทยฝ่ายเหนือรับเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายอัยการ ซึ่งเป็นราชการสำคัญอีกหน้าที่หนึ่งมีพระมหาอำมาตย์เป็นเจ้ากรม

๓. กรมมหาดไทยฝ่ายพลเรือน มีหน้าที่ปกครองท้องถิ่นตลอดจนทั่วราชอาณาจักร ที่ขึ้นอยู่กับกระทรวงมหาดไทย มีพระยาจางเสนาบดีเป็นเจ้ากรม

การจัดแบ่งส่วนราชการของกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวข้างต้นนั้น ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงอีกหลายครั้ง

สำหรับในส่วนภูมิภาค ก็ได้พยายามวางรูปแบบการปกครองให้เป็นมาตรฐานและสามารถปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำรูปแบบการปกครองที่เรียกว่า "เทศาภิบาล" เข้ามาใช้ กล่าวคือ แบ่งการปกครองภูมิภาคออกเป็นมณฑล เมือง และอำเภอ โดยมีมณฑลเทศาภิบาล ผู้ว่าราชการเมือง และนายอำเภอเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาราชการและดูแลทุกข์สุขของประชาชนในเขตท้องถิ่นนั้นๆ มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ช่วยเหลือปฏิบัติงานในระดับตำบลและหมู่บ้าน